

17

zad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	suma
pkt	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	16

1. Niech $A(x)$ będzie funkcją tworzącą ciąg a_n . Podaj postać funkcji tworzącej dla ciągu
- $$s_n = a_0 + a_1 + a_2 + \dots + a_n.$$
- Wskazówka: Trzeba użyć funkcji tworzącej $\frac{1}{1-x}$.

2. Wyznacz funkcje tworzące ciągów:

(a) $a_n = n^2$

(b) $a_n = n^3$

Wskazówka: Przyda się funkcja tworząca $\frac{1}{1-x}$.

3. (+) Wyznacz funkcję tworzącą ciąg: $\binom{n+k}{k}$.

Wskazówka: Odpowiednia potęga funkcji $\frac{1}{1-x}$.

4. Oblicz funkcje tworzące ciągów:

(a) $a_n = n$ dla parzystych n i $a_n = 1/n$ dla nieparzystych n

(b) $H_n = 1 + 1/2 + \dots + 1/n$ ($H_0 = 0$).

5. Niech $A(x)$ będzie funkcją tworzącą ciąg a_n . Znajdź funkcję tworzącą ciąg b_n postaci $(a_0, 0, 0, a_3, 0, 0, a_6, \dots)$, czyli takiego, że dla każdego naturalnego k , $b_{3k} = a_{3k}$ oraz $b_{3k+1} = b_{3k+2} = 0$.

Wskazówka: Użyj zespolonych pierwiastków stopnia 3 z 1.

6. Niech $A(x)$ będzie funkcją tworzącą ciąg a_n . Podaj postać funkcji tworzącej dla ciągu

$(a_k, a_{k+1}, a_{k+2}, \dots)$. Tzn. szukamy funkcji tworzącej dla ciągu $\langle b_n \rangle = E^k \langle a_n \rangle$.

7. Na ile sposobów można wybrać zbiór k -elementowy ze zbioru $\{1, 2, \dots, n\}$ tak, by różnica dowolnych dwóch wybranych liczb wynosiła przynajmniej r ?

8. Sprawdź prawdziwość następujących relacji:

$n^2 \in O(n^3)$; $n^3 \in O(n^{2.99})$; $2^{n+1} \in O(2^n)$; $(n+1)! \in O(n!)$; $\log_2 n \in O(\sqrt{n})$; $\sqrt{n} \in O(\log_2 n)$.

9. Niech $f, g, h: N \rightarrow R$. Pokaż, że:

(a) jeśli $f(n) = O(g(n))$ i $g(n) = O(h(n))$, to $f(n) = O(h(n))$,

(b) $f(n) = O(g(n))$ wtedy i tylko wtedy, gdy $g(n) = \Omega(f(n))$,

(c) $f(n) = \Theta(g(n))$ wtedy i tylko wtedy, gdy $g(n) = \Theta(f(n))$.

10. Niech f i g będą dowolnymi wielomianami o stopniach k i l takimi, że $k < l$.

Pokaż, że wówczas $f(n) = o(g(n))$.

11. (3p) Przestrzeń R^n to zbiór wszystkich punktów $(x_1, x_2, \dots, x_n)$ o n rzeczywistych współrzędnych. Hiperpłaszczyzna w R^n zadana jest wzorem $a_1x_1 + a_2x_2 + \dots + a_nx_n = b$, gdzie przynajmniej jedno a_i jest niezerowe. Na ile maksymalnie obszarów można podzielić n -wymiarową przestrzeń R^n za pomocą m hiperpłaszczyzn? Wyprowadź rozwiązanie za pomocą odpowiedniej zależności rekurencyjnej.

1 (done)

17 November, 2023 10:34

Niech $\langle a_n \rangle$ będzie pewnym ciągiem a

$A(x) = \sum_{i=0}^{\infty} a_i x^i = a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + \dots + a_i x^i + \dots$ jego funkcją tworzącą.

1. Niech $A(x)$ będzie funkcją tworzącą ciągu a_n . Podaj postać funkcji tworzącej dla ciągu

$$s_n = a_0 + a_1 + a_2 + \dots + a_n.$$

Wskazówka: Trzeba użyć funkcji tworzącej $\frac{1}{1-x}$.

$s_n = a_0 + a_1 + a_2 + \dots + a_n = \sum_{k=0}^n a_k$, co możemy podstawić pod wzór na funkcję tworzącą

wzbijamy na dwie sumy

$$\sum_{n=0}^{\infty} s_n x^n = \sum_{n=0}^{\infty} \left(\sum_{k=0}^n a_k \right) x^n = \sum_{n=0}^{\infty} \left(\sum_{k=0}^n a_k x^k \cdot x^{n-k} \right) =$$

$$\left(\sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n \right) \left(\sum_{n=0}^{\infty} 1 \cdot x^n \right) = A(x) \cdot \frac{1}{1-x} = \frac{A(x)}{1-x}$$

$a_0 x^0 + a_0 x^0 \cdot x^1 + a_1 x^1 \cdot x^0 + \dots$
 $a_0 x^1 + a_1 x^1$
 więc zapisz nadal olizka

2 (done)

17 November, 2023 10:34

2. Wyznacz funkcje tworzące ciągów:

(a) $a_n = n^2$

(b) $a_n = n^3$

Wskazówka: Przyda się funkcja tworząca $\frac{1}{1-x}$.

Funkcje tworzące

Niech $\langle a_n \rangle$ będzie pewnym ciągiem a
 $A(x) = \sum_{i=0}^{\infty} a_i x^i = a_0 + a_1 x + a_2 x^2 + \dots + a_i x^i + \dots$ jego funkcją
 tworzącą.

$A'(x) = \sum_{i=0}^{\infty} i a_i x^{i-1} = a_1 + a_2 x + \dots + i a_i x^{i-1} + \dots$

Jak znaleźć funkcję tworzącą dla ciągu:
 $(0, a_1, 2a_2, 3a_3, 4a_4, \dots, i a_i, \dots)$?

$A'(x)x$

Katarzyna Paluch (II UWIR) MDL 2023 33 / 46

przekształcenia z wykładu

(a) $a_n = n^2$ $\langle 0, 1, 4, 9, 16, 25, \dots \rangle$
 pochodna
 $\left(\frac{1}{1-x}\right)' = \frac{1}{(1-x)^2} = \sum_{n=1}^{\infty} n x^{n-1}$

przesunięcie $\cdot x$
 $\frac{x}{(1-x)^2} = \sum_{n=1}^{\infty} n x^n$ $\langle 0, 1, 2, 3, \dots \rangle$

znów pochodna

$\frac{x+1}{(1-x)^3} = \sum_{n=1}^{\infty} n^2 x^{n-1}$

znów przesunięcie $\cdot x$

$\frac{x(x+1)}{(1-x)^3} = \sum_{n=1}^{\infty} n^2 x^n$

Mamy funkcję tworzącą dla n^2 : $A(x) = \frac{x(x+1)}{(1-x)^3}$

(b) $a_n = n^3$ Mamy już funkcję tworzącą dla n^2 , pozostaje policzenie jeszcze jednej pochodnej
 $A'(x) \cdot x = \frac{x^3 + 4x^2 + x}{(1-x)^4} \cdot x = \frac{x^4 + 4x^3 + x^2}{(1-x)^4} = \sum_{n=1}^{\infty} n^3 x^n$

+3 (done)

17 November, 2023 10:34

$$\langle 1, \binom{n+1}{k}, \binom{n+2}{k}, \binom{n+3}{k}, \dots \rangle$$

3. (+) Wyznacz funkcję tworzącą ciąg: $\binom{n+k}{k}$.

Wskazówka: Odpowiednia potęga funkcji $\frac{1}{1-x}$.

$$\text{Szukamy wzoru } A(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \binom{n+k}{k} x^k$$

PW dowodzie skorzystamy z dwóch wzorów:

$$\binom{z}{n} = (-1)^n \binom{n-z-1}{n} \quad \binom{n+k}{k} = (-1)^k \binom{-n-1}{k} = (-1)^k \binom{-n-1}{-n-1-k} = (-1)^k \binom{-n-1}{-k} \quad \leftarrow y = -(n+1)$$

https://pl.wikipedia.org/wiki/Symbol_Newtona#Uog%C3%B3lnienie_na_liczby_rzeczywiste_i_zesp%C3%B3lne

PW szczególności dla $x = 1$ lub $y = 1$ dostaniemy wzór na tzw. szereg Newtona $(1+x)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x^k$.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Dwumian_Newtona

$$A(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \binom{n+k}{k} x^k = \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \binom{-n-1}{k} x^k = \sum_{k=0}^{\infty} \binom{-n-1}{k} (-x)^k = (1+(-x))^{-n-1} = (1-x)^{-(n+1)} = \frac{1}{(1-x)^{n+1}}$$

4. Oblicz funkcje tworzące ciągów:

(a) $a_n = n$ dla parzystych n i $a_n = 1/n$ dla nieparzystych n

(b) $H_n = 1 + 1/2 + \dots + 1/n$ ($H_0 = 0$).

5. Niech $A(x)$ będzie funkcją tworzącą ciągu a_n . Znajdź funkcję tworzącą ciągu b_n postaci $(a_0, 0, 0, a_3, 0, 0, a_6, \dots)$, czyli takiego, że dla każdego naturalnego k , $b_{3k} = a_{3k}$ oraz $b_{3k+1} = b_{3k+2} = 0$.

Wskazówka: Użyj zespolonych pierwiastków stopnia 3 z 1.

6. Niech $A(x)$ będzie funkcją tworzącą ciągu a_n . Podaj postać funkcji tworzącej dla ciągu $(a_k, a_{k+1}, a_{k+2}, \dots)$. Tzn. szukamy funkcji tworzącej dla ciągu $\langle b_n \rangle = E^k \langle a_n \rangle$.

7. Na ile sposobów można wybrać k -elementowy ze zbioru $\{1, 2, \dots, n\}$ tak, by różnica dowolnych dwóch wybranych liczb wynosiła przynajmniej r ?

$$\frac{n!}{(n-k)!k!} = \binom{n}{k} - k\text{-elementowy zbiór bez powyższego warunku}$$

8. Sprawdź prawdziwość następujących relacji:

 $n^2 \in O(n^3); n^3 \in O(n^{2.99}); 2^{n+1} \in O(2^n); (n+1)! \in O(n!); \log_2 n \in O(\sqrt{n}); \sqrt{n} \in O(\log_2 n).$

a) $n^2 \in O(n^3)$

$$n^2 \leq c \cdot n^3 \quad \checkmark \quad n > 1 \quad c > 0$$

b) $n^3 \in O(n^{2.99})$ **F** al/bo dowolnego c znajdziemy n takie że $n^3 > c \cdot n^{2.99}$

c) $2^{n+1} \in O(2^n)$

$$2^{n+1} \Rightarrow 2 \cdot 2^n$$

$$2 \cdot 2^n \leq c \cdot 2^n \quad \checkmark \quad \text{dow. n.o.} \quad c \geq 2$$

d) $(n+1)! \in O(n!)$

$$(n+1)! \Rightarrow (n+1) \cdot n!$$

$$(n+1) \cdot n! \leq c \cdot n! \quad \text{F bo musi zachodzić } c \geq n+1$$

e) $\log_2 n \in O(\sqrt{n})$ $\log_2 n = x \Rightarrow 2^x = n \Leftrightarrow \log_2(n) \leq x \Rightarrow 2^x \leq n$

$$\log_2(n) \leq c \cdot \sqrt{n}$$

$$2^{c\sqrt{n}} \leq n$$

chyba nie?

$$2^c \cdot 2^{\sqrt{n}} \leq n$$

f) $\sqrt{n} \in O(\log_2 n)$

$$\sqrt{n} \leq c \cdot \log_2(n)$$

$$\log_2(n) \geq \frac{\sqrt{n}}{c}$$

$$2^{\frac{\sqrt{n}}{c}} \geq n$$

$$2^{\frac{1}{c}} \cdot 2^{\sqrt{n}} \geq n \quad \text{i podobnie do e}$$

Funkcja duże O

Niech $f, g : N \rightarrow R \geq 0$.

$$f(n) = O(g(n)) \Leftrightarrow \exists c > 0 \exists n_0 \in N \forall n \geq n_0 f(n) \leq cg(n)$$

Duże O

Niech $C, a, \alpha, \beta \in R > 0$.

- $\forall \alpha, \beta \alpha \leq \beta \Rightarrow n^\alpha = O(n^\beta)$
- $\forall a > 1 n^C = O(a^n)$
- $\forall \alpha > 0 (\ln n)^C = O(n^\alpha)$

Przydatna może się okazać reguła de l'Hospitala:

Jeśli $f(n)$ i $g(n)$ dążą do nieskończoności, to $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f'(n)}{g'(n)}$.

9 (done)

17 November, 2023 10:34

9. Niech $f, g, h : N \rightarrow R$. Pokaż, że:

- (a) jeśli $f(n) = O(g(n))$ i $g(n) = O(h(n))$, to $f(n) = O(h(n))$,
- (b) $f(n) = O(g(n))$ wtedy i tylko wtedy, gdy $g(n) = \Omega(f(n))$,
- (c) $f(n) = \Theta(g(n))$ wtedy i tylko wtedy, gdy $g(n) = \Theta(f(n))$.

$$f(n) = O(g(n)) \Leftrightarrow \exists c > 0 \exists n_0 \in N \forall n \geq n_0 f(n) \leq cg(n)$$

- (a) jeśli $f(n) = O(g(n))$ i $g(n) = O(h(n))$, to $f(n) = O(h(n))$,

Z definicji funkcji O wiemy, że funkcja $f(n)$ jest zdominowana przez $g(n)$. Oznaczmy rząd funkcji $f(n)$ jako r_f , $g(n)$ jako r_g . Możemy zapisać wtedy $r_f \leq r_g$. Zapisując drugie równanie analogicznie mamy $r_g \leq r_h$.

$$r_f \leq r_g \leq r_h \Rightarrow r_f \leq r_h \Rightarrow f(n) = O(h(n))$$

- (b) $f(n) = O(g(n))$ wtedy i tylko wtedy, gdy $g(n) = \Omega(f(n))$ • $f(n) = \Omega(g(n)) \Leftrightarrow \exists c > 0 \exists n_0 \in N \forall n \geq n_0 f(n) \geq cg(n)$

$$\downarrow$$

$$f(n) \leq c_1 g(n)$$

$$f(n) \cdot \frac{1}{c_1} \leq g(n)$$

i wiado od razu że prawdziwe

$$\downarrow$$

$$g(n) \geq c_2 \cdot f(n)$$

- (c) $f(n) = \Theta(g(n))$ wtedy i tylko wtedy, gdy $g(n) = \Theta(f(n))$

Widać to też wprost z definicji - funkcja a jest dokładnie rzędu b $\Leftrightarrow$ funkcja b jest dokładnie rzędu a .

$$\bullet f(n) = \Theta(g(n)) \Leftrightarrow f(n) = \Omega(g(n)) \wedge f(n) = O(g(n))$$

10 (done)

17 November, 2023 10:34

10. Niech f i g będą dowolnymi wielomianami o stopniach k i l takimi, że $k < l$.

* Pokaż, że wówczas $f(n) = o(g(n))$.

Funkcja mała o

Niech $f, g : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} \geq 0$.

$$f(n) = o(g(n)) \Leftrightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = 0$$

z definicji:

$$f(n) = o(g(n)) \Leftrightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = 0$$

z treści zadania wiemy że $g(n)$ jest wielomianem wyższego stopnia z def. * prawdziwe.

11(3p)

17 November, 2023

10:34

11. (3p) Przestrzeń R^n to zbiór wszystkich punktów $(x_1, x_2, \dots, x_n)$ o n rzeczywistych współrzędnych. Hiperpłaszczyzna w R^n zadana jest wzorem $a_1x_1 + a_2x_2 + \dots + a_nx_n = b$, gdzie przynajmniej jedno a_i jest niezerowe. Na ile maksymalnie obszarów można podzielić n -wymiarową przestrzeń R^n za pomocą m hiperpłaszczyzn? Wyprowadź rozwiązanie za pomocą odpowiedniej zależności rekurencyjnej.

<https://mathoverflow.net/questions/349547/division-of-space-by-hyper-planes>

Def. z wykładu:

Funkcja duże O

Niech $f, g : N \rightarrow R \geq 0$.

$$f(n) = O(g(n)) \Leftrightarrow \exists_{c>0} \exists_{n_0 \in N} \forall_{n \geq n_0} f(n) \leq cg(n)$$

Funkcja małe o

Niech $f, g : N \rightarrow R \geq 0$.

$$f(n) = o(g(n)) \Leftrightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = 0$$

Duże O

Niech $C, a, \alpha, \beta \in R > 0$.

- $\forall_{\alpha, \beta} \alpha \leq \beta \Rightarrow n^\alpha = O(n^\beta)$
- $\forall_{a>1} n^C = O(a^n)$
- $\forall_{\alpha>0} (\ln n)^C = O(n^\alpha)$

Przydatna może się okazać reguła de l'Hospitala:

Jeśli $f(n)$ i $g(n)$ dążą do nieskończoności, to $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f'(n)}{g'(n)}$.

Inne funkcje

Niech $f, g : N \rightarrow R \geq 0$.

- $f(n) = \Omega(g(n)) \Leftrightarrow \exists_{c>0} \exists_{n_0 \in N} \forall_{n \geq n_0} f(n) \geq cg(n)$
- $f(n) = \Theta(g(n)) \Leftrightarrow f(n) = \Omega(g(n)) \wedge f(n) = O(g(n))$
- $f(n) = \omega(g(n)) \Leftrightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = \infty$

Omega
Theta
mała
omega